

KONTAKT

Adresse
Kristeligt Dagblad
Vimmelskafet 47
1161 København K

Telefon 33 48 05 00
Fax 33 48 05 02
post@k.dk

Giro 6 40 01 24

Reg. nr. 1195, ISSN 0904-6054

Abonnementsservice
Telefon: 33 48 05 05
Lørdag dog 33 48 05 00
abonnement@k.dk
www.k.dk/abonnement

Annoncer
Telefon: 33 48 05 00
Fax: 33 48 05 01
annonce@k.dk

Ekspedition
mandag til fredag kl. 8.30–16
lørdag kl. 8.30–12

Ansvarshavende chefredaktør og adm. direktør Erik Bjerager

Redaktionschef Jeppe Duvå
redsek@k.dk

Nyheds- og indlandsredaktør
Morten Rasmussen
rasmussen@k.dk

Kirkeredaktør Anders Ellebæk Madsen
kirke@k.dk
historie@k.dk
ide@k.dk

Udlandsredaktør Henrik Brun
udland@k.dk

Debat- og kronikredaktør Jakob Holm
debat@k.dk
kronik@k.dk

Kulturredaktør Michael Bach Henriksen
kultur@k.dk

Liv & Sjæl-redaktør Karin Dahl Hansen
livogsjael@k.dk
familieliv@k.dk
seniorliv@k.dk
sundhed@k.dk

Politisk redaktør
Henrik Hoffmann-Hansen
indland@k.dk

Rejseredaktør Mie Petersen
rejser@k.dk

Navnemedarbejder Søren Kronholm
navne@k.dk

Salgs- og marketingdirektør
Joachim Langagergaard

Abonnementsschef
Tue Boserup Jacobsen

Annonceschef Pernille Gram

Onlinechef Troels B. Jørgensen

Distributionschef
Jørgen Schmidt

Henvendelser til redaktionen om fejl, mangler og klager over avisens journalistik
klager@k.dk

Kristeligt Dagblad på nettet
www.k.dk
www.kristendom.dk
www.religion.dk
www.etik.dk
www.kirku.dk
www.foredragslisten.dk
www.eftertanke.dk
www.mindet.dk
www.bogbasen.dk
www.hjertedating.dk

Citater fra avisen
Artikler i Kristeligt Dagblad må gerne citeres, hvis det sker inden for citat-reglerne med angivelse af Kristeligt Dagblad som kilde. Erhvervs­mæssig affotografering af avisens tekst, bille-der og andre illustrationer samt annon-cer er ikke tilladt.

Kristeligt Dagblad er trykt på FSC-certificeret papir, der støtter bæredygtigt skovbrug verden over.

At være speciel midt i det normale

Vores strategi for det gode liv er blevet den samme på tværs af skel, og derfor bliver vi stadig mere ens. Men et oprør ulmer, mener fremtidsforsker

AF LARS HENRIKSEN
henriksen@k.dk

Charlotte Roest fra Tappernøje er gennemsnitlig. Hun er næsten helt præcist de 41,3 år, som er den gennemsnitlige alder for kvinder i Danmark. Men at være gennemsnitlig behøver ikke at være uinteressant. Det er det ikke i Charlottes tilfælde, for hendes historie er mere voldsom end de flestes med blandt andet et barn, der døde ved fødslen, selvmordstanker og overvejelser om at stjæle et nyt barn.

Og sådan har det været hver gang, forklarer fotografen Peter Helles Eriksen. Han har fundet frem til et menneske, som repræsenterer normaliteten anno 2013 i Danmark på en lang række områder, og taget billeder af dem, som han lige nu udstiller i Øksnehallen i København. Og hver gang viste det sig, at inden for det normale findes også det særlige, det dramatiske, det betydningsfulde. Man behøver ikke gå ud i ekstremerne, sådan som det var dogmet på Journalisthøjskolen, hvor han fik idéen til fotoprojektet for snart tre år siden.

”Vi brugte enormt meget tid på at få adgang til meget afvigende miljøer. Jeg lavede selv en historie om en mand, der havde boet alene i en bus ved en mose nær Skive i 25 år, og det var også sjovt, for hans historie kunne måske sætte almindelige danskeres hverdag i relief. Men jeg opfattede mig selv som en meget normal jyde fra en lille by i Vestjylland, og det undrede mig, at jeg følte mig nødsaget til kun at tage billeder af ekstremerne, som så skulle vises til helt almindelige mennesker. Så jeg besluttede mig for at sætte fokus på det normale – også fordi jeg synes, vi i stigende grad omgiver os udelukkende med folk, der ligner os. Det indsnævrer jo vores syn på, hvad normalt er, så mit håb var og er at nedbryde nogle af de grænser, vi sætter op imellem hinanden, ved at vise, hvad normalt egentlig er. Måske er vi selv slet ikke så normale, som vi tror,” siger han.

Resultatet er projektet ”Supernormal”, der på samme tid dyrker det helt vildt nor-

GENNEMSNITSDANSKEREN

- Han hedder Peter Jensen, er 39,7 år og har 1,73 børn. Blev gift, da han var 34,8 år, har en arbejdsdag på 748 timer og får 277,08 kroner i timen. Han sover 7,35 timer i døgnet.
- Hun hedder Anne Jensen, er 41,3 år og har 1,73 børn. Blev gift, da hun var 32,4 år, har en arbejdsdag på 6,19 timer og får 235,85 kroner i timen. Hun sover 7,51 timer i døgnet.

male og ophøjer det til noget særligt. Og det er ganske godt i pagt med en tidsånd, hvor vi – bevidst eller ubevidst – i stigende grad orienterer os imod det mest normale. Ikke sådan forstået, at stadig flere kalder deres børn Anne og Peter, som er de mest almindelige fornavne. Eller går efter at blive henholdsvis 77,9 (mænd) eller 81,9 år (kvinder) gammel. Men i manglen på tidligere tiders mange fællesskaber og subkulturer søger vi den bredeste fællesnævner, når vi leder efter noget at skabe vores identitet ud fra. Eller rettere: Vi lader i højere grad vores normer og idealer bestemme ud fra, hvad flertallet gør.

Den udvikling skyldes også, at samfundsstrukturen har udjævnet sig, og at alle derfor lever efter den samme strategi for det gode liv, forklarer fremtidsforsker Jesper Bo Jensen fra Fremforsk.

I bogen ”Midt i en mellemtid” beskriver han, hvordan der indtil for 50 år siden stadig fandtes mange strategier, alt efter om man eksempelvis tilhørte borgerklassen, arbejderklassen, en lille eller en stor landbrugsfamilie. Der var forskellige måder at klare sig på og derfor forskellige drømme at løbe efter. I dag ligner middelklassen hinanden mere og mere. Vi har alle sammen fået samtalekøkkener og højbede. Vi motionerer og har prøvet det der sten-alderkost, hvis vi da ikke allerede lever af det. Vi er blevet ens, og i panik over blot at falde i ét med flokken, finder vi på særinteresser, specialdesigner vores hjem og tager på særligt eksotiske rejser.

”Problemet er, at vi alle sammen forsøger at afvige fra gennemsnittet på den samme måde, så jo mere vi går i panik, jo mere gennemsnitlige bliver vi. Og faktisk er, at vi aldrig har lignet hinanden så meget, som vi gør nu,” siger Jesper Bo Jensen.

Det er en tendens, der ikke bare gælder danskerne. Også på verdensplan ligner vi hinanden stadig mere til trods for, at vi lever i individualiseringsens tidsalder, mener sociologen Emilia van Hauen.

Det er meget udtalt i Afrika, hvor hun har opholdt sig me-

▲ Lige som mange andre har Charlotte Roest taget en ”se hvor gennemsnitlig du er-test” på fotografen Peter Helles Eriksens hjemmeside supernormal.dk. Derefter blev hun udvalgt til at være en del af en fotoudstilling, fordi hun har den gennemsnitlige alder for kvinder i Danmark. Og fordi hun har en stærk historie, som viser, at man bestemt ikke behøver at leve et kedeligt liv, bare fordi man er supernormal. – Foto: Peter Helles Eriksen.

get de senere år og set, hvordan kvinderne i landsbyerne stadig går i de traditionelle klædedragter. Men i de større byer går de i jeans og T-shirt og betragter det som de ultimative frihedssymboler.

”Kvinderne sætter sig selv fri af traditionerne, men indgår samtidig i en global kulturel standardisering, hvor det meste af verden efterligner de vestlige livsformer og værdier,” forklarer hun.

Paradokset går igen i den vestlige verden, hvor ikke mindst ungdommen lever stadig mere ens, selvom de for længst har fået alle muligheder for at udleve det behov for at være unik, som har været en fremherskende norm særligt de seneste 10-15 år, siger forskningsleder på Center for Ungdomsforskning, Noemi Katznelson.

I bogen ”Mellem standardisering og individualisering” beskriver hun og en række kolleger, hvordan de unges muligheder standardiseres i en individuel tid, især fordi tidsånden i stigende grad er

præget af at skulle målrette sig samfundets stadig mere håndfaste krav om faglighed og hurtighed.

”De unge tror, de går deres egne veje, men de veje er fælles og styret af, hvad andre forventer af dem,” siger hun.

Det billede genkender Claus Nielsen, studiechef på Københavns Universitet. De fleste unge er i dag styret af tidens ideal om at klare sig godt på arbejdsmarkedet og at nå dertil hurtigst muligt. Vejen gennem uddannelses-systemet er derfor blevet mere målrettet for flertallet end tidligere, og antallet af sabbatår er styrtstykket. Men det handler ikke om øget ensretning, påpeger han: ”Det anses i dag som det fornuftige at blive hurtigt færdigt. Det er det, reglerne tilskynder og det, samfundet efterspørger. Men tidligere var det at bruge mange år på sit speciale en norm, mange fulgte. Der var fordybelsen en dyd, så ensretningen har mere bare flyttet sig, end den er blevet styrket.”

Spændingen mellem at søge fællesskabet og fastholde det unikke har altid eksisteret. Og den reproduceres ikke mindst i disse dage, hvor mange kommer hjem fra sommerferie og bliver spurgt: Var det så en god ferie? Og svarer: Ja, men der var simpelthen så mange turister! Fremtidsforsker Anne Skare Nielsen fra Future Navigator griner højt, da hun giver eksemplet. For det er sagen i en nøddeskal: Forskellen mellem vores forestillingerne om os selv og så virkelighedens verden.

Men måske er der et oprør på vej mod ensretningen. Overalt i landet, hvor hun kommer som rådgiver og foredragsholder, hører hun i hvert fald om, hvor trætte folk er af politikerne, autoriteterne, af de stadig flere regler vi lader os underlægge. Men de er især trætte af ensformigheden. Og af et normalitetsbegreb, der bliver stadig mere snævert, og som straffer hårdt, hvis man træder ved siden af.

NY SERIE: HELT ALMINDELIG

► Det moderne menneske søger konstant en identitet, og i den søgen retter vi i stigende grad vores normer og idealer ind efter, hvad flertallet gør. Efter hvad der virker almindeligt. Men hvad er almindeligt, og hvad betyder det, at vi lader vi os påvirke så meget af hinanden? I en række artikler ser vi på den gennemsnitlige dansker.

► **Problemet er, at vi alle sammen** forsøger at afvige fra gennemsnittet på den samme måde, så jo mere vi går i panik, jo mere gennemsnitlige bliver vi. Og faktisk er, at vi aldrig har lignet hinanden så meget, som vi gør nu.

JESPER BO JENSEN,
FREMIDSFORSKER

Oprør, både private og samfundsmæssige, kommer statistisk set fra de cirka 42-årige, som er nået en mellemperiode i deres liv, hvor de trænger til noget nyt, påpeger hun. Men oprøret kunne denne gang også komme fra de ældre, som i stigende grad begynder at erkende, at de har 20 gode år endnu, som for længst har bevist deres værd og nu gerne bare vil lave noget, der skaber værdi.

”Udfordringen er selvfølgelig, at vi har en tendens til at ville i den samme nye retning, når vi gør oprør. Så ensartetheden daler ikke, den flytter sig bare. Det ses lige nu blandt rigtig mange unge, der fravælger det at have bil, fordi bilen er kommet til at symbolisere meget af det, de unge synes er i vejen med verden i dag. De skaber lidt forskellighed, men hvis så mange følger efter, at det bil-løse liv bliver det nye normale, er de jo lige vidt. Ikke desto mindre kan man sagtens forestille sig flere forsøg på at bryde ensretningen. Oprøret fra de ældre kunne meget vel komme ved at skabe et arbejdsliv nummer to, når det første er overstået. Jeg tror, skolevæsenet snart vil mærke en enorm tilstrømning af superkvalificeret, ældre arbejdskraft, som gerne vil bruge de kompetencer, de stadig har i behold og skabe en anden type alderdom end den gennemsnitlige,” siger Anne Skare Nielsen.

I **Øksnehallen** i København hænger Peter Helles Eriksens billeder af gennemsnitlige danskere som symboler på, at det at være helt normal måske slet ikke er så slemt, som vi gør det til. Alle de medvirkende på billederne er i hvert fald beviser på, at det almindelige ikke behøver at være det kedelige. Og de har alle været meget beæret over at blive udvalgt som helt gennemsnitlige.

Af samme grund har Peter Helles Eriksen hævet billederne. Først hang de 10 centimeter over jorden, men det så forkert ud, syntes han. Nu er de hævet 60 centimeter, det passer også bedre til hans budskab om, at hvis vi alle ser, hvem normaldanskeren er og ikke er frastødt af ham, kan vi måske mindske afstanden mellem de bobler af virkelighed, vi lever i, hvor vi kun er omgivet af folk, der ligner os selv, og hvor vores opfattelse af normalen derfor altid vil været forvrænget.

”Jeg hører ofte folk sige: Jeg kunne simpelthen bare ikke diskutere med den person, for vi var alt for langt væk fra hinanden. Jeg forsøger med mine billeder at åbne vores ret snævre verdener ved at vise, hvordan vores fællesnævner ser ud. Alle opfatter jo sig selv som rimelig normal, men hvis man ser, hvordan normalen faktisk ser ud og måske erkender, at man ligger et stykke fra normalen, kan det være nemmere at acceptere andre, som også gør det. Mit håb er, at billederne på den måde kan hjælpe med at få os til at forstå hinanden bedre ved at mindske afstanden imellem os,” siger han.

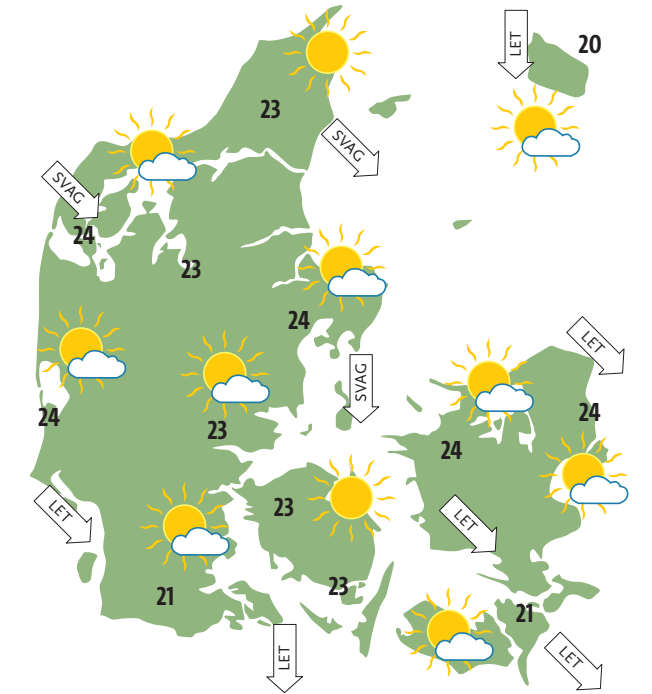
PETER HELLES ERIKSEN

- Uddannet fotograf i 2011, arbejder nu freelance. Hans foto-projekt ”Supernormal” udstilles lige nu i Øksnehallen i København med gratis entré. Projektet udkommer senere som bog.
- Læs mere på supernormal.dk, hvor du også kan teste, hvor tæt du selv er på det supernormale.

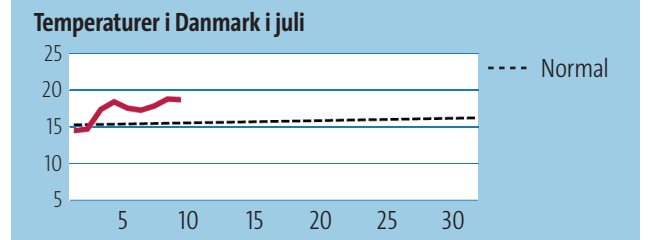
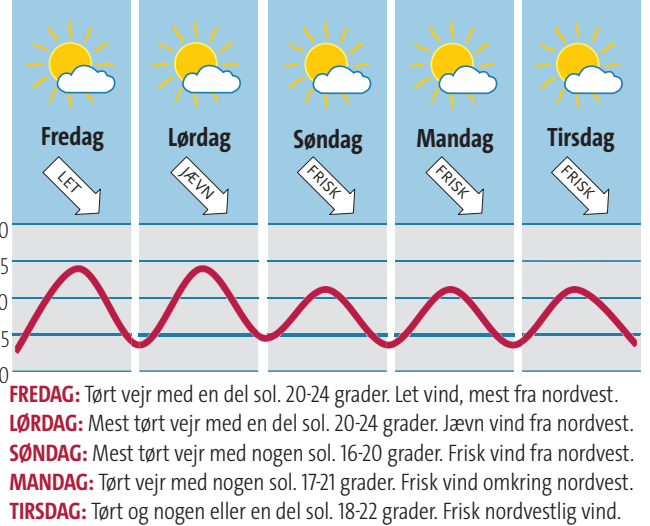
Vejret

VEJRET I MORGEN FREDAG DEN 12. JULI

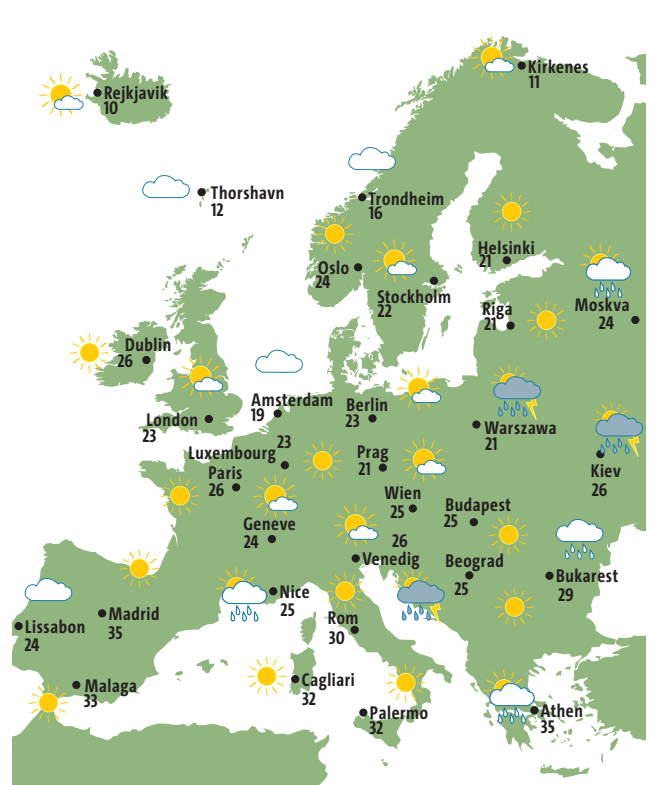
► Tørt og en del sol, i den vestlige del af landet først på dagen måske mere skyet. Temperaturer mellem 20 og 24 grader og svag til let vind fra nord og nordvest. Om natten tørt og til dels klart vejr, men stedvis mulighed for tåge.

VEJRET DE NÆSTE FEM DAGE

VEJRET I EUROPA I MORGEN

TEMPERATURER VERDEN RUNDT I MORGEN

Antalya 30 solrigt	Nairobi 22 solrigt
Bangkok 33 regnbyge	New Delhi 33 byger
Barcelona 29 solrigt	New York 28 let skyet
Beijing 27 skyet	Nuuk 5 regn
Buenos Aires 15 skyet	Oslo 24 solrigt
Hongkong 32 solrigt	Ottawa 24 solrigt
Istanbul 26 solrigt	Phuket 31 byger
Jerusalem 30 solrigt	Rio de Janeiro 24 solrigt
Johannesburg 15 solrigt	Santiago 14 solrigt
Kabul 32 tordenbyge	Singapore 29 tordenbyge
Kairo 36 solrigt	Stockholm 21 solrigt
Kanariske Øer 28 solrigt	Sydney 17 solrigt
Kangerlussuaq 13 skyet	Teheran 38 solrigt
Lagos 26 tordenbyge	Tokyo 34 skyet
Los Angeles 29 let skyet	Vancouver 19 regnbyge
Mexico City 21 tordenbyge	Washington DC 29 solrigt
Miami 29 tordenbyge	Wellington 11 letregn

